

John Paul II
and
Indian Orthodox Church

Paulos Mar Gregorios

Gregory of India Study Centre
Sophia Books, Azad Lane, Kottayam - 686001

CONTENTS

- 1 THE POPE'S VISIT TO INDIA
- 2 THE JARRING NOTE
- 3 ADDRESS OF H. H. BASELIUS MARTHOMA MATHEWS I CATHOLICOS OF THE EAST
- 4 പാപ്പായുടെ സന്ദർശനം
- 5 THE VATICAN RESPONDS

APPENDIX

- 1 ADDRESS OF H. H. POPE JOHN PAUL II
- 2 A LETTER FROM CARDINAL WILLEBRANDS
- 3 മാർപ്പാപ്പായും ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ ആശങ്കകളും
ഡോ. ഗബ്രിയേൽ മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്
- 4 ഏഷ്യക്കാരുന് ഇതു വല്ലതും മനസ്സിലാകുമോ?
ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്

Pope John Paul II
and Indian Orthodox Church

Paulos Mar Gregorios

Compiled by : Joice Thottackad
 Published by : Gregory of India Study Centre
 Sophia Books, Azad Lane, Kottayam - 686001
 First Web Edition : 2005 April
 Typesetting : Sophia Print House, Kottayam

ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായുടെ ദേഹ വിയോഗത്തെ തുടർന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് അനു കൂലവും പ്രതികൂലവുമായ അഭിപ്രായങ്ങൾ ഉയർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ, ജോൺ പോൾ മാർപ്പാപ്പായെ സംബന്ധിച്ച് പൗലോസ് മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി ചെയ്ത വിലയിരുത്തലുകളും രചനകളും ചേർത്തു വായിക്കുന്നതും ചിന്തിക്കുന്നതും ഉചിതമായിരിക്കും എന്നു കരുതുന്നു. ഇവിടെ വ്യക്തിപരമായ പരാമർശനമോ വിമർശനമോ അല്ല ഉന്നംവയ്ക്കുന്നത്. പിന്നെയോ, രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സുന്നഹദോസ് (1962-1965) തുടങ്ങിവച്ച ധീരമായ സമീപനം തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിലും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിലും ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പാ എത്ര കണ്ട് വിജയിച്ചു എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം കണ്ടെത്താനുള്ള പരിശ്രമമാണ്.

ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളെ മുഴുവൻ എന്തു വില കൊടുത്തും തനിക്കു കീഴിലാക്കുവാൻ പരിശ്രമിച്ച തന്ത്രശാലിയായൊരു മാർപ്പാപ്പയായിരുന്നു ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ. ഈ വസ്തുത അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗത്തെ തുടർന്ന് പുറത്തുവന്ന രചനകളിലൊന്നും പരാമർശിച്ചു കണ്ടില്ല. കാൽ നൂറ്റാണ്ട് 'റോമാ ബിഷപ്പ്' ആയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിലെ മലങ്കര ഓർത്തഡോക്സ് സഭയോടുള്ള സമീപനമെന്തായിരുന്നു എന്നതറിയുവാൻ ഈ ചരിത്രരേഖകൾ ഒന്നു വായിക്കുക.

ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്

1

The Pope's Visit to India

His Holiness John Paul II, easily the most travelled Pope in history, will pay a visit to India in February 1986. The Christians of India will give a warm reception to the Pope in so far as the Roman Catholic Church permits that. So will the general public of this land, despite considerable opposition on the part of some Hindu groups.

The Pope is coming to India on a pastoral, not a political visit. He is first and foremost a religious leader, the head of the largest and most international of the Christian churches. He is, however, much more. Not merely because he is also technically the head of the Vatican State; but primarily because he is a symbol of the west and all that it has stood for in history. He is the successor of the Popes who gave authority over the whole world to the Kings or Queens of Spain and Portugal, and before that of Popes like Adrian IV (fl 1157) and Innocent III (fl 1198) who claimed that all royal or state authority was subordinate to the pontifical authority of the Pope. Was it not Pope Boniface VIII (1296-1302) who made that stupendous claim that both temporal and spiritual rule "are in the power of the Church; namely the spiritual and material swords; the one, indeed, to be wielded *for* the Church, the other *by* the Church; the former by the priest, the latter by the hand of Kings and Knights, but at the will and sufferance of the priest?" (Bull *(Iericis Laicos*, 25th February 1296).

I wonder if Pope John Paul II will say anything about what was done in India by the representatives of his predecessors like Archbishop Menezes of Goa at the end of the 16th century. As far as Indians are concerned, our first taste of western imperialism bears the stamp of the Popes' approval. Not the present pope, of course. But it will be interesting to hear if the present Pope has anything to say about what Archbishop Alexis de Menezes, who combined the two swords in himself, (was he not also the delegate of the Portuguese King?) did to the people of India four hundred years ago. Before

Menezes John du Albuquerque was Archbishop of Goa while his brother was Viceroy of the King of Portugal, both under the 'padroado' or 'patronage' granted by Pope Leo X in 1514 to the Kings of Portugal over lands to be conquered in Africa and Asia.

Would the Pope, on his visit to India, be gracious enough, if not to apologize for what his predecessors have done to India, at least to condemn imperialism and neo colonialism? Many people in India look upon the Pope as the spiritual head of the community which still practices imperialism and neo - colonialism in sophisticated modern forms. Would the Pope's speeches show that he is aware of this fact?

We look forward to the Pope's visit with great anticipation. If he shows real sensitivity to the points that still hurt Indians, both Christian and non-Christian, in the role of the west vis - a - vis the Indian sub-continent, he may even win our hearts. Will he have a good word to say about the Non-Aligned Movement, and the leadership India is giving to that movement? The Pope obviously does not agree with the non-aligned position on South Africa, the Middle East or Central America, which is almost identical with the position of the World Council of Churches on these matters. Will he at least make a diplomatic tip of his hat to the N. A. M.? It will be interesting to see.

As for the non-Roman Christians of India, who are now almost two fifths of the Christian population of India, are concerned, they will be friendly to the Pope as head of a sister Church. They will co-operate with Roman Catholics in showing honour and hospitality to the Pope. They will keep wondering: (a) whether the Pope's visit will make him a greater advocate of international socio-economic justice than he now is;

b) whether the Pope's visit will mark a melting point in the fairly frozen ecumenical attitudes of the Roman Catholic hierarchy in this country;

and (c) whether the Pope will only teach or also learn from this land of the rishis and sages. *(Editorial, Star of the East, Dec., 1985)*

2

The Jarring Note

The text of the address of welcome delivered by His Holiness Catholicos Mar Thoma Mathews I on the occasion of the visit to Kottayam of His Holiness John Paul II, according to a section of the English Press in India, struck a jarring note. The speech, which was otherwise courteous and respectful, used expressions like "If only all could stop sheep-stealing and abjure proselytism!". The Catholicos expressed the hope "that the dialogue will begin. We hope that proselytism would stop. We hope that Catholics and Orthodox can work together in serving the nation and in dialogue with people of other faiths."

The jarring note, of course, referred to words like sheep-stealing and proselytism. The text of the speech is self explanatory. Those who know the history of the Christian Church in Kerala since the coming of the Portuguese and Spanish Roman Catholics in the 15th, 16th and 17th Centuries, know that Roman Catholic proselytism among the Orthodox has been the main source of the growth of the Catholic Church in Kerala.

The largest and perhaps the first Uniat Roman Catholic Church was formed in Persia and Kerala in the 16th century. Historically it is clear that the Malabar (or Chaldean) Rite, especially later through the Carmelite Mission of Mary Immaculate, drew millions of Orthodox people into the Catholic faith. Since 1930, when the other, the smaller Malankara (or Antiochene) Rite was formed, hundreds of thousands of Orthodox people have been drawn into the Roman Communion through the offer of various enticements.

The Orthodox Church has often complained to the Roman Catholic Church, since ecumenical relations between Catholics and Orthodox became possible in the sixties of our century, about the proselytizing activities of the Malankara Rite. We have not had occasion to com-

plain about the Malabar Rite, because since the Malankara Rite came into being 56 years ago, the Malabar Rite has lost out in proselytism. The Malankara Rite uses identical liturgical rites with the Orthodox, and can more easily tempt them than the Malabar Rite which uses a heavily latinised Chaldean or Persian or East Syrian liturgy.

Our complaints about the Malankara Rite to the Vatican have always brought forth sympathetic and positive verbal responses, but the proselytising activities go on unabated. In direct personal confrontation with prelates of the Malankara Rite, the Orthodox elicited the response that Rome cannot decide policy for the Malankara Rite, and that the Malankara rite has its *raison-d'etre* in seeking to bring all Orthodox into communion with Rome.

What lies behind the jarring note is the conviction on the part of leading circles in the Indian Orthodox Church that Pope John Paul II himself secretly and openly supports Uniatism and proselytism among the Orthodox, especially among the Oriental Orthodox.

Corroboration for this conviction has come since the Pope's Kottayam visit from two sources. One was Pope John Paul II's speech on the occasion of his visit (February, 1986) to the headquarters of the Archbishop of the Malankara Rite in Trivandrum. The Pope not only did not counsel the Malankara Rite to refrain from proselytizing among the Orthodox nor asked them to direct their activities to non-believers. His Holiness in fact praised without reservation the activities and development of the Malankara Rite. The speech left no doubt that the Pope totally approved the proselytizing activities of this Uniat group.

A second element of corroboration for the conviction that the Pope himself is committed to Uniatism, sheep stealing and proselytism comes from Ethiopia where one finds the largest oriental Orthodox Church with more than 22 million members. Until a few years ago, this Church was partly protected from Roman Catholic proselytism by the policy of the Imperial Ethiopian government. The new revolutionary government in Ethiopia does not grant any position of privilege to any particular

religion - Orthodox Christians, Muslims, Roman Catholics, Protestants or Jews. The government recognizes that the largest segment of Ethiopia's 42 millions belongs to the Ethiopian Orthodox Church, but the Revolutionary Law of the land has no provision against proselytism.

Even though the Roman Catholic Church as a whole is passionately opposed to the Ethiopian Revolutionary government and seeks its eventual over-throw, she has decided to make use of the law to freely engage in renewed activities of proselytism and sheep-stealing among the Orthodox. The first public action of Pope John Paul II to support these new activities was to name a Roman Catholic Cardinal for the minuscule Uniat Church in Ethiopia.

The Ethiopian Orthodox Church has taken public umbrage at some of the pronouncements of the new Cardinal. Chief among these statements are his claims that granting a Cardinalate to Ethiopia is honouring the whole nation, and that this is the first time in its 1600 years of continuous history that it is so honoured. From the perspective of the Ethiopian Orthodox Church the latter claim implies that it was the Roman Catholic Church in Ethiopia that has this 1600 year history, and that the Pope had always authority in Ethiopia to grant Cardinalates. This the Ethiopian Orthodox most vigorously refute, as they have done in the Church newspaper Zena Beta Christian of Yeka tit 30th, 1978 (1986). A Roman Catholic Pope had no authority whatsoever in Ethiopia until the Portuguese and Spanish conquerors and Jesuit missionaries began invading Ethiopia in the 16th century. The granting of a Cardinalate to the minuscule Uniat group in Ethiopia is an undue honour given, not to Ethiopia as a nation, but to the despicable activity of proselytism and sheep-stealing in which members of that Uniat group freely and with renewed vigour now engage themselves.

The Ethiopian Church newspaper recalls two bad experiences in the past. First is the sixteenth century conversion of Ethiopian King Sosenyos to Roman Catholicism at the persuasion of Alfonso Mendez

and other Portuguese Jesuits. The people revolted against the King until Sosenyos, seven years later, repented and returned to the Orthodox Church. Second comes the memory Pope Pius XII blessing Mussolini's fascist soldiers and armaments which raped Ethiopia in 1935. It was during the Italian occupation of Ethiopia that the Uniat Church there began to grow. The newspaper uses strong language about the new Cardinal, quoting our Lord, "Amen, Amen. I say to you, he who does not enter the sheep-fold by the door but climbs in by another way, that man is a thief and a robber" (St. John 10:1).

The Ethiopian Orthodox Church suspects that the Roman Catholic Church is using its relief operations during the current drought as a means of proselytism. Those operations are massive, wide-spread and providing vast opportunities for contact with the Ethiopian people. They are asking the question: "Do these vast opportunities provide the apt occasion for naming a Cardinal for Ethiopia, so that he can command the resources for large scale proselytism?"

The Ethiopian newspaper concludes with the observation that the assurances given by Roman Catholic theologians ten years ago that Uniatism is a thing of the past, do not hold any longer. Those assurances were clear and unequivocal at the Vienna conversations (1972-78) organized by Pro Oriente, the Roman Catholic foundation started by Cardinal Koenig. Theologians admitted that Uniatism was based on a wrong Roman ecclesiology. Now the Pope himself seems to be going back to that same Uniatism which Roman Catholic theologians ten years ago abjured.

This is not the end of the justification for the jarring note in the Kottayam address of the Catholicos to the Pope. There is a story behind it which is much more painful. It is the story of three Kerala Roman Catholic Bishops calling on the Catholicos in October 1985, and persuading him to join the Roman Catholic Church, with the hardly veiled offer that the Pope during His visit a few months later to India, would be willing to declare the Catholicos as some kind of Patriarch of

all the St. Thomas Christians in India. This was an offer summarily rejected by the Catholicos and his fellow-bishops in October, 1985.

The Pope during His Kottayam visit in February 1986, virtually repeated the offer personally to the Catholicos of the East when he said: "I am Pope of Rome; You are Pope of er ... er ... Kottayam." Is the Pope himself a Shepherd-stealer? That question remains to be answered.

(Editorial, Star of the East, March, 1986)

3

Address of H. H. Baselius Marthoma Mathews I Catholicos of the East

(Welcoming H. H. Pope John Paul II at Mar Elia Cathedral, Kottayam, 8 February 1986)

Your Holiness, Pope John Paul Second, Our Highly Esteemed and Beloved Brother in the Lord.

It is with immense joy in Christ that we welcome Your Holiness to our city and to our church. We are indeed most grateful to Your Holiness, for gracing our humble abode with your presence and for accepting the invitation extended on the occasion of our most memorable visit to your residence in Rome in June 1983.

You do us a singular honour - honour to our small church of less than two million members, honour to the memory of our founder and father in Christ, the Holy Apostle Thomas, and honour to us the holy Apostle's unworthy successor. The martyr blood of St. Thomas was spilled in this great land more than nineteen hundred years ago. His bones were once interred in this soil. Today his successor is privileged, for the first time in history to welcome here the successor of the holy Apostles Peter and Paul. Blessed be the name of the Lord our God.

Five centuries ago, there was but one undivided Christian church in this land. The children of St. Thomas were one flock, united, one with the undivided church of all ages and all places. Today the children of St. Thomas are sadly divided. All the divisions of the west have been brought to us by our Christian brothers from the west. Once we were one church in India, welcoming all who came to us from outside India in the name of Christ, as members of the one Body of Christ. It was thus that we welcomed the Portuguese too in the sixteenth cen-

tury, with such consequences.

Alas, who will restore that unity to us? Who will heal these centuries - old wounds? How deeply we yearn for that unity with all Christians! If only all could stop sheepstealing and abjure proselytism! If only we could meet sincerely as separated brethren and talk to each other as brothers and sisters! If only the spirit of Vatican Two would prevail in this land!

Your Holiness' visit gives us new hope. Here in India we need help - help to stop proselytising and start dialoguing. We need to come to a common understanding of our common history and of the factors that divide Orthodox and Catholics. We need to celebrate together that which we hold in common, the faith of our fathers in the three ecumenical synods of Nicea, Constantinople and Ephesus.

More than fourteen years ago, our esteemed brother Cardinal Koenig of Vienna took the initiative to bring together theologians from the ancient Oriental Orthodox churches and the Roman Catholic Church at a global level. From 1972 to 1979 the theologians met four times in Vienna to discuss thoroughly what we hold together as well as what keeps us apart. They produced a thousand pages of documentation. They found agreement on most areas, and isolated the basic disagreements. At the request of Cardinal Koenig, our Episcopal Synod studied these documents. We wrote to our brothers in the Catholic Bishops Conference of India suggesting a Joint Commission in India to study these papers together. That was five years ago. We are still waiting for a response.

On more than one occasion we have raised, with Your Holiness personally, and with other authorities in your church, the issue of proselytism. We were told that the Second Vatican Council had discouraged Roman Catholic proselytism among the Orthodox. In the presence of our representatives, some Indian Catholic prelates were told, by authorities from the Vatican, that the Orthodox Church is not a mission field for them. But these prelates continue using questionable

methods to draw our people away to your church.

Your Holiness' present visit gives us new hope. We hope that the dialogue will begin. We hope that proselytism will stop. We hope that Catholics and Orthodox can work together in serving the nation and in dialogue with people of other faiths. Your Holiness has already stressed the importance of such dialogue with other faiths. We hope it can develop soon. It is so important for the unity of our nation.

There is so much need and suffering in our world. In this land millions go hungry and fail to find adequate food, shelter and clothing. Millions have yet to learn to read and write. Millions fail to get sufficient health care. We could work together to serve these.

The clouds of war are far from dispelled. The Damocles' sword of a nuclear holocaust still hangs over the human race. Humanity wastes its science and technology, its knowledge and skills, as well as its God-given resources, on war and profit. We should work together to make the earth free from nuclear weapons and to make the space above our heads free from all weapons of war. Space must become the common property of humanity, to be used for the benefit of all, for peaceful purposes. A huge effort is needed to rescue science and technology from captivity to war and profit, and to apply them to the eradication of poverty, illhealth, ignorance and injustice. We can work together in this field with all people of goodwill everywhere.

The power balance and trade relations between nations have become extremely unjust. Many nations are sinking in the sea of debt. North - South dialogue has failed to produce just solutions. Your Holiness, as the spiritual leader of the west, we hope you will use your good offices to bring better justice to international economic and political relations, to ensure that outsiders do not interfere in the internal affairs of a nation, and to permit nations to follow their own path of development without joining any bloc or alignment of nations.

Our hope is in the Lord Jesus Christ, our common Master. May His love be the light that leads us all. May peace with justice come to the

whole of humanity. May the poor rejoice and praise the Lord. May oppression and injustice cease, and may the world pursue the ways of peace with justice. May nations learn war no more. May the peoples of the world learn to live together as one humanity, in mutual trust and service to each other.

May the prayer of our Lord be fulfilled - that we all may be one. May His kingdom come.

Thank you for coming to see us. Please accept these humble tokens of our love and esteem.

(Star of the East, March, 1986)

4

പാപ്പായുടെ സന്ദർശനം

പടിഞ്ഞാറിന്റെ പാത്രിയർക്കീസ് റോമ്മിലെ ബിഷപ്പ്, നമ്മുടെ നാടും സഭയും സന്ദർശിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. ചരിത്രത്തിലാദ്യമായിട്ടാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആടുകൂട്ടായ കത്തോലിക്കാ ക്രിസ്ത്യാനികളെ സന്ദർശിയ്ക്കുന്നതിനാണ് വന്നത്. ഐക്യത്തിന് വേണ്ടി കൂടെയാണെന്ന് പറയുന്നുണ്ട്. ക്രൈസ്തവരുടെ ഐക്യം മാത്രമല്ല, മനുഷ്യരാശിയുടെ മുഴുവൻ ഐക്യം മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടാണ് ഐക്യം എന്ന് പറയുന്നതെന്ന് സാഹചര്യങ്ങൾ കൊണ്ട് വ്യക്തം.

സഭയുടെ ഐക്യവും മനുഷ്യരാശിയുടെ ഐക്യവും പരസ്പരബന്ധമുള്ളവയാണ്. സഭകളിലെ പിളർപ്പുകളിൽ അധികവും വിശ്വാസ വ്യത്യാസത്തിൽ നിന്നല്ല, പ്രത്യേക രാഷ്ട്രീയ, സാമുദായിക വൈരുദ്ധ്യങ്ങളിൽ നിന്നാണ് ഉടലെടുത്തിട്ടുള്ളതെന്ന് ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാലറിയാം.

റോമ്മാ പാപ്പയുമായി പൗരസ്ത്യ ക്രിസ്ത്യാനികൾ അകന്നത് പ്രധാനമായും അഞ്ചും ആറും ശതാബ്ദങ്ങളിലായിരുന്നു. അതുവരെ നാമെല്ലാവരും ഒരു സഭയായിരുന്നു. ഈ സഭയ്ക്ക് കർത്താവായ യേശുമിശിഹായല്ലാതെ മറ്റൊരു തലവനുമില്ലായിരുന്നു.

നിഖ്യാ സുന്നഹദോസ് 325-ൽ കൂടിയപ്പോൾ, ഇരിപ്പിടങ്ങളുടെ മൂറ ക്രമീകരിയ്ക്കുന്ന (Protocol) ചുമതല കൂസ്തന്തിനോസ് ചക്രവർത്തിയുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരാണ് ഏറ്റെടുത്തത്. റോമ്മാസാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രോട്ടോക്കോൾ അനുസരിച്ച് ചക്രവർത്തിയ്ക്ക് ഒന്നാം സ്ഥാനവും, ആഫ്രിക്കയിലെ വൈസ്റോയി അലക്സാൻഡ്രിയയിലെ പ്രീഫെക്റ്റിന് രണ്ടാം സ്ഥാനവും, ആസ്യയിലെ പ്രീഫെക്റ്റ്, അന്ത്യോഖ്യായിൽ നിവസിയ്ക്കുന്ന “കിഴക്കിന്റെ പ്രഭു”വിന് മൂന്നാം സ്ഥാനവുമായിരുന്നു. ഉൽഘാടനപ്രസംഗം കൂസ്തന്തിനോസ് ചക്രവർത്തി തന്നെ ചെയ്തു. റോമിലെ ബിഷപ്പ് വന്നില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായി കൊർഡോവയിലെ ഹോസിയസും പാപ്പായുടെ രണ്ടു പുരോഹിതന്മാരും ചക്രവർത്തിയുടെ തൊട്ടടുത്തും, അലക്സന്ദറിയ പാത്രിയർക്കീസായ

അലക്സാണ്ടർ അതിനടുത്തും ഇരുന്നിരുന്നു അന്ത്യോഖ്യായ്ക്ക് അതിനടുത്ത സ്ഥാനം. അവിടെ പരിശുദ്ധനായ മാർ എവുസ്താത്തിയോസ് (ഒസ്താത്യോസ് ലോപരുപമാണ്) ആസനസ്ഥനായിരുന്നു. ഈ പ്രോട്ടോക്കോൾ നിഖ്യാസുന്നഹദോസ് സഭയുടെ പ്രോട്ടോക്കോളായി സ്വീകരിച്ചതിൽ നിന്നാണ് റോമ്മാ പാപ്പായ്ക്ക് “തുല്യരിൽ ആദ്യൻ” എന്ന സ്ഥാനം സഭ കൊടുക്കാനിടയായത്.

അന്ന് സഭയ്ക്ക് ‘ആകമാന സഭാതലവൻ’ ഇല്ല. റോമ്മാ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സഭകളെ ഒരുമിച്ചു കൊണ്ടുപോയിരുന്നത് ചക്രവർത്തി തന്നെയായിരുന്നു. റോമ്മാ സാമ്രാജ്യത്തിന് പുറത്ത് അനേക സഭകളുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോന്നിനും അതിന്റെ എപ്പിസ്കോപ്പന്മാരും, അവരുടെ സുന്നഹദോസിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായി, രാജ്യത്തെ തലസ്ഥാന നഗരിയിലെ ബിഷപ്പും ഉണ്ടായിരുന്നു. ന്യൂബിയ, അറബിയ, അർമീനിയ, ജോർജ്ജിയ, പേർഷ്യ, ഇന്ത്യ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ സഭകൾ സ്വയംപര്യാപ്തങ്ങളായിരുന്നു. എത്യോപ്യയിലെ സ്വതന്ത്ര സഭയും ഇക്കാലത്ത് ഉടലെടുത്തു. റോമ്മാ ചക്രവർത്തിയ്ക്കോ റോമ്മാസാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏതെങ്കിലും മെത്രാപ്പോലീത്തായ്ക്കോ സാമ്രാജ്യത്തിന് പുറത്തുള്ള സഭകളുടെമേൽ യാതൊരു അധികാരവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ആ സഭകൾ അവയുടെ പാരമ്പര്യമനുസരിച്ചു നടന്നുകൊള്ളട്ടെ എന്ന് നിഖ്യാ പറയുന്നത്.

അന്ന് റോമ്മായിലെ ബിഷപ്പിന്റെ അധികാരപരിധി റോമ്മാ നഗരത്തിന് ചുറ്റും മാത്രമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പാശ്ചാത്യസഭയെ പ്രതിനിധീകരിയ്ക്കുന്ന ബിഷപ്പന്മാർ നിഖ്യായിൽ ആറ് പേരേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. സാമ്രാജ്യത്തിൽ ആകെയുള്ള 300 ൽപ്പരം മെത്രാന്മാരിൽ ആറു പേർ മാത്രം: യൂറോപ്യന്മാരായിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ നിന്ന് റോമ്മാസാമ്രാജ്യത്തിനകത്തെ സഭ തന്നെ ഏഷ്യയ്ക്കും ആഫ്രിയയ്ക്കും ബഹുഭൂരിപക്ഷമുള്ള ഒരു പൗരസ്ത്യ സഭയായിരുന്നു എന്ന് കാണാം. എന്നാൽ ആകമാന സഭയുടെ മേൽ അധികാരം വഹിയ്ക്കുന്ന ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്തായും ഒരിടത്തുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

എങ്ങിനെ റോമ്മാ ബിഷപ്പിന് പിന്നെ ഇത്ര വലിയ പ്രതാപവും ശക്തിയും ലഭിച്ചു എന്നുള്ള ചരിത്രത്തിലേയ്ക്കിവിടെ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

നില. അദ്ധ്യാത്മിക ശക്തിയേക്കാൾ ലൗകിക ശക്തിയാണ് ഈ വികാസത്തിന്റെ പിറകിലുണ്ടായിരുന്നത്. അദ്ധ്യാത്മികശക്തി ഇല്ലായിരുന്നു എന്നല്ല ഇപ്പറഞ്ഞതിനർത്ഥം. മറ്റേതൊരു സഭയേയും പിറകിലാക്കുന്ന അദ്ധ്യാത്മിക ചൈതന്യം പാശ്ചാത്യസഭയിൽ ചില കാലങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ അതിനേക്കാൾ ശക്തമായ ലൗകിക സാമ്രാജ്യത്വശക്തി കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഈ കൊച്ചുസഭ ലോകമെങ്ങും പടർന്നു പന്തലിച്ചത്.

നിഖ്യാ സുന്നഹദോസിന്റെ കാലത്ത് ആറു മെത്രാന്മാർ സുന്നഹദോസിൽ സംബന്ധിച്ച ആ പാശ്ചാത്യസഭയ്ക്ക്, ഇന്നൊരു ലോകസുന്നഹദോസുണ്ടാകുകയാണെങ്കിൽ 4000 എപ്പിസ്കോപ്പന്മാരെ അയയ്ക്കാൻ കഴിയുമെന്നുള്ളത് അത്ഭുതാവഹമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്.

ഈ അത്ഭുതാവഹമായ സഭയുടെ പ്രധാന തലവനെന്ന നിലയിലാണ് റോമാ പാപ്പായെ നാം സ്വാഗതം ചെയ്തതും.

ഏലിയാ കത്തീഡ്രലിൽ വെച്ചുള്ള നമ്മുടെ പരിശുദ്ധ ബാവാ യുടെ സ്വാഗതപ്രസംഗത്തിൽ രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ എടുത്തുപറഞ്ഞു. ഒന്നാമത്, അജമോഷണം എന്ന പ്രസ്ഥാനം നിലയ്ക്കണം. രണ്ടാമത്, കത്തോലിക്കാ സഭാ പണ്ഡിതന്മാരും പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭാ പണ്ഡിതന്മാരും തമ്മിൽ 1972-78 വർഷങ്ങളിൽ വിയനായിൽ വെച്ചു നടന്ന സംഭാഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ കത്തോലിക്കാ - ഓർത്തഡോക്സ് സഭകൾ തമ്മിൽ ഒരു സംഭാഷണം നടക്കണം. ഇത് രണ്ടും ഉണ്ടാകുകയാണെങ്കിൽ അനേക കാര്യങ്ങളിൽ പരസ്പരം സഹകരിയ്ക്കാനൊക്കും.

മാർപ്പാപ്പായുടെ മറുപടിയിൽ സഭയൊന്നാകണമെന്നല്ലാതെ കൂടുതൽ വ്യക്തമായി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഒന്നാകുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനമായി പിരിയുന്ന സമയത്ത്, കാറിൽ കയറുന്നതിന് മുൻപായി മാർപാപ്പാ നമ്മുടെ ബാവാ യോട് പറഞ്ഞു. 'ഞാൻ റോമ്മയിലെ പാപ്പാ അവിടുന്ന് കോട്ടയത്തെ പാപ്പാ' എന്ന്. അതിന്റെ പിറകിൽ കിടക്കുന്നത് റോമ്മാ പാപ്പായുടെ പരമാധികാരം സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കാമെങ്കിൽ നമ്മുടെ കാതോലിക്കായുടെ പാത്രിയർക്കാ സ്ഥാനം അംഗീകരിയ്ക്കാമെന്നോ മറ്റോ ആയിരിയ്ക്കണം. കാരണം അങ്ങിനെയാരു വിചിത്രമായ നിർദ്ദേശം ഇവിടെയുള്ള ചില കത്തോലി

ക്കാ മെത്രാന്മാർ നമ്മുടെ ബാവാ യുടെ മുൻപിൽ കുറെ ആഴ്ചകൾക്ക് മുൻപിൽ സമർപ്പിച്ചു എന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാണ്. വത്തിക്കാനിൽ നിന്നുള്ള നീക്കമായിരുന്നു ഇതെന്നും, പാപ്പാ ഇവിടെയുള്ളപ്പോൾ 'പുനരെക്യം' സാധിയ്ക്കാമെന്നുമൊക്കെയായിരുന്നിരിയ്ക്കണം ചിലരുടെ മോഹമെന്നും അറിവുള്ളവർ പറയുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെയായിരിയ്ക്കണം പരിശുദ്ധ ബാവാ യുടെ പ്രസംഗത്തിൽ അല്പം കൂടുതൽ കർക്കശതം കണ്ടതും. കുന്നശ്ശേരി മെത്രാപ്പുനന്റെ വീട്ടിൽ പാപ്പായുടെ കൂടെ ഊണുകഴിയ്ക്കാൻ നമ്മുടെ ബാവാ ചെന്നാൽ മതിയെന്നും പാപ്പാ നമ്മെ വന്ന് കാണേണ്ടുന്നയാവശ്യമില്ലെന്നും ഇവിടത്തെ കത്തോലിക്കാ മെത്രാന്മാർ നിർദ്ദേശിച്ചതും ഈ കർക്കശതത്തിന്റെ പിറകിൽ കാണും.

പാപ്പായുടെ സന്ദർശനത്തിന് ഏതാനും വാരങ്ങൾക്കുമുമ്പ് നമ്മുടെ ബാവാ യെക്കാണാൻ മൂന്നു കത്തോലിക്കാ മെത്രാന്മാർ വരുന്നവെന്നും അവരെ സ്വീകരിയ്ക്കണമെന്നും ഒരു കത്തോലിക്കാ പുരോഹിതൻ വന്ന് നമ്മുടെ ബാവാ യോടഭ്യർത്ഥിച്ച് ബാവാ സമ്മതിച്ചശേഷം, ബാവാ ഈ മെത്രാന്മാരെ ദേവലോകത്തേയ്ക്ക് ക്ഷണിയ്ക്കുന്നതായി ബാവാ യുടെ ഒപ്പിട്ട എഴുത്ത് വേണമെന്ന് പറഞ്ഞ് സൂത്രത്തിൽ എഴുത്തുവാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയത് "പുനരെക്യം" ത്തിനുള്ള പ്രഥമനീക്കം നമ്മുടെ ബാവാ യിൽ നിന്നാണുണ്ടായതെന്ന് കാണിയ്ക്കാനുള്ള രേഖയുണ്ടാക്കുകയായിരുന്നുവെന്നും സംശയമുണ്ട്. നമ്മുടെ സഭയും കത്തോലിക്കാ സഭയും തമ്മിലുള്ള സൗഹൃദബന്ധത്തെ കണക്കിലധികം ഉലയ്ക്കുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു അന്ത്യോഖ്യാ റീത്തുകാരിൽ നിന്നു മാത്രമല്ലാതെ സുറിയാനിക്കത്തോലിക്കാ (മലബാർ റീത്തു) ബിഷപ്പന്മാരിൽനിന്ന് കൂടെവന്ന ഈ "പുനരെക്യം" നീക്കം.

കത്തോലിക്കാ സഭയും പൗരസ്ത്യസഭകളും തമ്മിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ വിശ്വാസൈക്യം ഉണ്ടെന്നു പറയാം. പക്ഷേ പല കാര്യങ്ങളിലും കത്തോലിക്കാ സഭ പഠിപ്പിക്കുന്നത് അബദ്ധമാണെന്ന് നാം വിശ്വസിയ്ക്കുന്നു. ഉദാഹരണമായി, റോമ്മാ പാപ്പായ്ക്ക് മറ്റ് ബിഷപ്പന്മാരുടെ മേൽ ഏതെങ്കിലും അധികാരമുണ്ടെന്ന് നാം സമ്മതിയ്ക്കില്ല. ലോകത്തിലെ സഭ മുഴുവന്റെയും തലവൻ റോമ്മാ ബിഷപ്പാണെന്നും അദ്ദേഹത്തെ കൂടാതെ സഭയില്ലെന്നും നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാനാവില്ല. റോമ്മാ ബിഷപ്പിന്റെ സ്ഥാനം മറ്റു ബിഷപ്പന്മാർക്കി

ല്ലാത്തതാണെന്നും അത് പത്രോസിന്റെ “പരമാധികാര”ത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്നും നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാനാവില്ല. മാർപ്പാപ്പായുടെ അപ്രമാദിത്വം, കന്യകമറിയമിന്റെ അമലോൽഭവം മുതലായതും തെറ്റായ ഉപദേശങ്ങൾ തന്നെ.

തെറ്റായ ഉപദേശങ്ങളെ കത്തോലിക്കാസഭ തിരുത്താൻ തയ്യാറാണെങ്കിൽ പരിശുദ്ധ കുർബാനയിൽ കൂടെയുള്ള ഐക്യത്തിന് പൗരസ്ത്യ സഭകൾ എപ്പോഴും തയ്യാറാണ്. പക്ഷേ പരമാധികാരം ഒന്നും സമ്മതിച്ചു കൊടുക്കുകയില്ല. ക്രൈസ്തവ സഭയ്ക്കെങ്ങിനെ ഒരു പാരമ്പര്യവുമില്ല. പടിഞ്ഞാറിന്റെ പാത്രീയർക്കീസായി റോമ്മാപാപ്പായെ അംഗീകരിയ്ക്കുന്നതിന് ഇപ്പോൾ പ്രധാന തടസ്സമായി നിൽക്കുന്നത് പരമാധികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ തെറ്റായ ഉപദേശം തന്നെയാണ്.

കത്തോലിക്കാ സഭയെക്കുറിച്ച് പൗരസ്ത്യ സഭകൾക്കെല്ലാമുള്ള അനുഭവത്തിൽ വഞ്ചനയുടെ ആത്മാവ് വളരെയധികം കാണുന്നു. നമ്മുടെ സഭയെ അട്ടിമറിക്കാനല്ലാതെ സഹായിയ്ക്കാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങൾ അധികം കാണുന്നുമില്ല. അടുത്തകാലത്തെ അനുഭവം ഇതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമല്ല.

സ്നേഹവും ആത്മാർത്ഥതയുമില്ലാതെ സഭയ്ക്കും സാധ്യമല്ല. ആ സ്നേഹത്തിലേയ്ക്കും ആത്മാർത്ഥതയിലേയ്ക്കും ക്രിസ്തുവിലുള്ള ഐക്യത്തിലേയ്ക്കും നമ്മെയെല്ലാവരെയും നയിയ്ക്കാൻ നമുക്ക് ക്രിസ്തുവിനോടപേക്ഷിക്കാം.

സ്നേഹവും ആത്മാർത്ഥതയും എന്നുള്ളത് സഭകൾ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ മാത്രം പോരാ. ഇതര മതവിശ്വാസികളുമായുള്ള ബന്ധത്തിലും, ഒരു മതവുമില്ലാത്തവരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിലും കാണണം. അവർക്കും ക്രിസ്ത്യാനികളെ വിശ്വാസമില്ല എന്ന നിലയിൽനിന്ന് ഭേദപ്പെടുത്താൻ പാപ്പായുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സന്ദർശനം സഹായിച്ചോ എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ചും വളരെയേറെ സംശയമുണ്ട്.

പാപ്പായ്ക്ക് മലങ്കര ഓർത്തഡോക്സ് സഭ കൊടുത്തതുപോലുള്ള സ്വീകരണം ലോകത്തിലെ മറ്റൊരു ഓർത്തഡോക്സ് സഭയും നൽകുകയില്ല. ഗ്രീസിലാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഓർത്തഡോക്സ് പള്ളിയിൽ സ്വീകരിയ്ക്കുമായിരുന്നോ എന്ന് സംശയമുണ്ട്. ഇവിടത്തെ സഭ നൽകിയ സ്വാഗതം മറ്റുള്ള ഓർത്ത

ഡോക്സ് സഭകൾ നൽകാത്തത് അവർക്കും തിരതകങ്ങളായ അനുഭവങ്ങൾ അവരുടെ റോമാബന്ധ ചരിത്രത്തിലും ധാരാളം ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ്.

മാർപ്പാപ്പയുടെ പെരുമാറ്റം ഏറ്റവും വിനീതവും ഹൃദ്യവുമായി രുന്നുവെങ്കിലും, ‘ഞാൻ റോമ്മായുടെ പാപ്പാ, അങ്ങ് കോട്ടയത്തിന്റെ പാപ്പാ’ എന്നുള്ള വാക്കുകളിൽ നിന്ന് ധനിയ്ക്കുന്നത്, ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളെ പാപ്പായുടെ അധികാരത്തിൻകീഴിൽ കൊണ്ടുവരാനുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ കൗൺസിലിന് ശേഷവും ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ അധികം പിന്മാറിയിട്ടില്ലെന്നല്ലേ? അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം അത് വ്യക്തമാക്കുന്നത് നല്ലതായിരിയ്ക്കും. അത് തന്നെയാണദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമെങ്കിൽ, രണ്ടാം വത്തിക്കാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് അജമോഷണത്തിൽ നിന്ന് പിന്മാറാൻ തന്റെ ഇടയന്മാരെ നിർദ്ദേശിയ്ക്കാനെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് സാധിയ്ക്കുമോ? ഇതാണ് നമ്മുടെ ബാവാ പറഞ്ഞതിന്റെ പിറകിൽ കിടക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ എന്ന് തോന്നുന്നു.

(പുരോഹിതൻ, ഏപ്രിൽ 1986)

5

THE VATICAN RESPONDS

Before publishing in the *Star* certain facts behind the 'jarring note' in the *Catholicos'* welcome to the Pope last February, we had written a friendly letter to His Eminence John Cardinal Willebrands, giving him a full account of the facts. Cardinal Willebrands, the President of the Secretariat for Unity in the Vatican, is a trusted friend of the Orthodox Churches, and his reply, which we publish in this issue in anticipation of his gracious permission to do so, seeks to respond to several of the points raised by us.

We are also publishing in these columns the text of His Holiness Pope John Paul II's own statement to the Roman Curia on Christian Unity. The Speech focuses on "ecumenical action for the union of Christians." The occasion is the Silver Jubilee of the founding in 1960 of the Secretariat for Christian Unity by Pope John XXIII of blessed memory. Pope John Paul stressed both the special responsibility which he felt he had as bishop of Rome to promote that Unity, as well as the joint responsibility of other Roman Catholic bishops and the Roman Curia to collaborate with the Pope in this task.

The Pope also specifically says, appearances to the contrary, that it is not the intention of the Roman Catholic Church to put a brake on the ecumenical movement. The Pope only objects to "facile solutions which do not arrive at anything stable and solid."

He also mentions specifically the particular importance of dialogue with the Orthodox, naming the Orthodox Patriarchs Dimitrios (Constantinople), Shenouda (Egypt) and Ignatius Zakka (Syria).

The Pope also speaks about the need for the Church to breathe with "both lungs" - the Eastern and Western.

With all this we are in general agreement, not with standing nuances of difference in perception. We welcome the re-statement of

commitment to the ecumenical movement made by Pope' John Paul II in the speech on June 28th, 1985.

It was not our intention to put any obstacles in the way of the ecumenical relations between the Malankara Orthodox Church and the venerable Roman Catholic Church. On the contrary we wanted to put it on a solid base, not resorting to 'facile solutions' like the Liniatist approach. We felt pained both by the lack of response to an official call for dialogue from the Malankara Orthodox Church, and by the continuance of proselytism by the uniat Churches.

Giving public expression to this pain may cause pain in turn to others, but that is certainly not what is needed. We need to meet on an equal footing, and as the Pope has counselled us, to be patient in pursuing dialogue, not foreclosing it by uniatist proposals which are humiliating and insulting.

Now that the pain has been expressed on both sides, let us move on to co-operate in carrying out the decision of the two churches, on the basis of a proposal by the Malankara Orthodox Church, to set up a joint commission both for theological dialogue and for commonly considering grievances against each other.

That way we should be able to rise above mutual recriminations and to begin a dialogue in love and truth, with mutual respect, and in the unity of prayer.

(Editorial, Star of the East, June 1986)

Appendix 1

Address of H. H. Pope John Paul II

in reply to the welcome address of H. H. Baselius Marthoma Mathews 1, Catholicos of the East.

Your Holiness,

Dear Friends and Brothers in the Lord,

“The grace of our Lord Jesus Christ, the love of God, and the fellowship of the Holy Spirit be with you all” (2 Cor. 13:13).

1. It is a joy for me to greet you with these words of faith and hope which were addressed by Saint Paul to the Christians of Corinth. Blessed be the Spirit of God who has filled us with his love and who guides us into the fullness of truth.

It is this same Spirit which plants in the hearts of the baptized throughout the world *a desire to come together in perfect unity to accomplish the will of Jesus* expressed in his prayer to his Father: “That they may be one so that the world may believe” (Jn. 17:21). We must first of all give thanks for the rapprochement which has come about between our Churches in recent years.

2. *The visit* that Your Holiness paid to me three years ago marked *an important stage* on our journey towards greater unity with one another and with Christ. It is with gratitude that I recall both our meeting and your pilgrimage to the tombs of the Apostles Peter and Paul. You then addressed to me words that were full of hope and of fraternal love: “It is our task” you said, “to repent and to recreate history in accordance with the will of the Lord.” We are now in the process of fulfilling the Lord’s will—a process of which our meeting today, although brief, is a sure sign. We cannot tarry in our journey towards unity; our separations—like all separations among those who believe in Christ—are an obstacle to the spreading of the Gospel and to the fulfilment of our calling.

I know that Your Holiness has expressed on various occasions your desire to see progress in the fraternal relations between Catholics and Syrian Orthodox in India. As I said to you when you made your historic visit to the Church of Rome: “Ecumenism on the local level has decisive importance for the general promotion of the unity of all Christians. Unity is a distinctive mark of the Christian community. Division in its various expressions tarnishes it, sometimes compromises it” (AAS 75 (1983), pp. 1029-1030).

With you I desire that our Churches may soon find effective ways of resolving *the urgent pastoral problems* that face us, and that we may progress together in brotherly love and in our theological dialogue, for it is by these means that reconciliation among Christians and reconciliation in the world can come about. I can assure you that the Catholic Church, with the commitment she made at the Second Vatican Council, is ready to participate fully in this enterprise.

The joy of greeting you and your delegation here in this holy place, Your Holiness, nourishes *our hope and our prayer*. May the Lord hasten the day when, having overcome the differences that stand between us, we may celebrate the Eucharist together, at his holy altar.

I thank you for this meeting, and I implore the blessing of Almighty God on Your Holiness and on the clergy and people of your Church. Be assured of my love in Christ Jesus our Lord.

(Star of the East, March, 1986)

Appendix 2

A LETTER FROM CARDINAL WILLEBRANDS

SECRETARIATUS
AD CHRISTIANORUM UNITATEM FOVENDAM

Prot. N. 1798 / 86 / e

13th June, 1986

HIS EMINENCE DR. PAULOS MAR GREGORIOS
Metropolitan of Delhi and the North
Orthodox Seminary, P. O. Box 98
Chungom, Kottayam - 686001, Kerala, India

Your Eminence,

I read your letter of 4th April last and the text you enclosed very carefully.

I wish first of all to thank you for the frankness with which you explained to me what has been described as the "jarring note" in the address of H. H. your Catholicos to Pope John Paul II at their recent meeting.

I can assure you that I will seek concrete information on whether, among the Churches of India, there are still activities which approximate more or less to proselytism and for which Catholics must take their share of responsibility. Our common ecumenical task must be to create that climate of fraternal confidence which will enable us to discuss together the difficulties that such activities cause for us as we journey towards full communion. As you doubtless already know, I have recently written to H. H. the Catholicos Mar Baselius Mar Thoma Mathew I to let him know that the Secretariat for Promoting Christian Unity is ready, in the name of the Roman Catholic Church, to join with you in setting up a joint dialogue commission between our two Churches involving Catholic bishops and theologians from India as well as mem-

bers of our Secretariat. Such a Commission would enable us to confront the difficulties which exist at local level and to seek to resolve them by being sensitive to the guidance of the Holy Spirit and to the love which the Holy Spirit engenders between us.

The particularly important point that is raised in your letter and in the note which accompanied it concerns the ecumenical commitment of the Holy Father, It does not seem to me just to doubt the sincerity of his ecumenical engagement on the basis of a few words of the Pope quoted out of context. In the course of his pastoral journey, addressing himself to different Catholic communities in India, the Holy Father was concerned to take account of their pastoral history and of their present situation. He in no way wished to encourage practices which might be in contradiction with the ecumenical intentions of the Catholic Church, intentions which were set out in the Second Vatican Council and solemnly confirmed by the recent Extraordinary Synod of Bishops.

Pope John Paul II, in his important address to the Roman Curia, of 28th June, 1985 (of which I enclose a copy), repeated what has been a continuous theme since his election as bishop of Rome: "I must affirm that the Catholic Church is committed to the ecumenical movement with an irrevocable decision, and it desires to contribute to it with all its possibilities. For me, the bishop of Rome, that constitutes one of the pastoral priorities. It is an obligation which I have to carry out in a particular way, precisely by virtue of the pastoral responsibility which pertains to me. This movement is stirred by the Holy Spirit, and I consider myself to be profoundly responsible in its regard."

By his words and actions, Pope John Paul II shows clearly that his ecumenical commitment, carried out in accordance with his proper responsibility, is precisely the commitment undertaken by the Catholic Church at the Second Vatican Council. The Council made it clear that the Catholic Church sees the Orthodox Churches as "Sister Churches" and wishes to affirm by that term the reality of a communion in the

mystery of Christ which continues to unite our Churches - especially in virtue of our having the same sacraments - in spite of serious differences that persist between us.

Today our endeavour is to reach full expression of that communion through prayer and fraternal dialogue.

If in the past, groups of Christians, following their conscience and religious conviction, have desired to be in full communion with the Church of Rome, we have to acknowledge that this took place in circumstances very different from those of today, circumstances which varied very much from one country to another, and it must be appreciated that a new theological approach has been developed in light of the Second Vatican Council. The Pope could not deprive such Christians of his pastoral care, nor of his guidance and encouragement. Those Christians, under the guidance of their bishops and priests, entered into full communion with the Church of Rome, which felt it had to respect their own traditions. This fact has unfortunately - and the Catholic Church recognizes this - caused a rupture with your Church and hence new tensions between it and the Catholics. But our Church cannot fail also to recognize the vitality of the communities composed of those Christians, and the witness they bear today to the Gospel of Christ. It is clear that the very fact of their communion with the See of Rome obliges them to make their own the ecumenical commitment of the Second Vatican Council. In the light of the doctrine of the Second Vatican Council on the Church and its consequences for the ecumenical movement it must be said that the Catholic Church has developed today new forms of relations in dialogue with your Church; these open the perspective and the way for new patterns of relationship between us and for the unity we seek together.

In the same spirit we must understand that the nomination of the Catholic Archbishop of Addis Ababa as Cardinal can in no way be interpreted as a means of encouraging proselytism. In naming His Excellency Mgr Tsadua, the Holy Father wished to incorporate into

the College of Cardinals a competent collaborator from a tradition other than the Latin one and from a country sorely tried by famine. It is not surprising that the Catholic Church in Ethiopia felt that this was a particular honour. We cannot exclude that some activities take place from time to time which seem to contradict a true ecumenical spirit. However, the recent visit to Rome of an ecumenical Ethiopian delegation also bore witness to fraternal relations and real collaboration. This delegation was headed by Archbishop Gerima for the Church of Ethiopia, Cardinal Tsadua for the Catholic Church and Pastor Ato for the Evangelical Church of Mekane Jesus. In this initiative we saw an encouraging sign for the progress of ecumenism in that country.

I firmly hope that the early creation of a joint commission in India, in accordance with the frequently expressed desire of His Holiness your Catholicos, and our Holy Father the Pope, will facilitate the gradual resolution of the difficulties that persist at the local level and enable us to go forward, in brotherly love and mutual respect, to full communion. I pray that the Holy Spirit may inspire our Churches and guide them into the fullness of truth and into peace.

I assure Your Eminence of my fraternal good wishes.

(sd)

Johannes Cardinal Willebrands

President

(Editorial, Star of the East, June 1986)

Appendix 3

മാർപാപ്പായും ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ ആശങ്കകളും

ഡോ. ഗബ്രിയേൽ മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ്

റോമൻ കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ പരമാദ്ധ്യക്ഷനായ ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായുടെ രണ്ട് ദിവസത്തെ (1999 നവംബർ 6 മുതൽ 8 വരെ) ഭാരതസന്ദർശനം സംബന്ധിച്ച് അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ അഭിപ്രായങ്ങൾ ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നു. ഈ സന്ദർഭം ജോൺ പോൾ മാർപ്പാപ്പായെ സംബന്ധിച്ച് പൗലോസ് മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി ചെയ്ത പരാമർശനങ്ങളും വിലയിരുത്തലുകളും ചേർത്ത് ചിന്തിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. ഇവിടെ വ്യക്തിപരമായ പരാമർശനമോ വിമർശനമോ അല്ല ഉന്നംവയ്ക്കുന്നത്. പിന്നെയോ, രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സുന്നഹദോസ് (1962-1965) തുടങ്ങിവച്ച ധീരമായ സമീപനം തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിലും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിലും ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പാ എത്ര കണ്ട് വിജയിച്ചു എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം കണ്ടെത്താനുള്ള പരിശ്രമമാണ്. ഒരു വാക്യത്തിൽ ഉത്തരം പറയുന്നപക്ഷം മുൻപറഞ്ഞ കാര്യത്തിൽ ജോൺ പോൾ മാർപ്പാപ്പായ്ക്ക് അധികമൊന്നും ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നായിരുന്നു ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനിയുടെ വിലയിരുത്തൽ. ഇതിന് ഉപോദ്ബലകമായി രണ്ട് തലങ്ങളിൽ ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായുടെ സമീപനം അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിന് ശ്രമിച്ചു നോക്കാം.

ഒന്ന്, പൗരസ്ത്യസഭകളോടുള്ള സമീപനം. രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സുന്നഹദോസിനു മുമ്പുവരെ പൗരസ്ത്യ സഭകളെ കൂടുതൽ കൂടുതൽ പാശ്ചാത്യവൽക്കരിക്കുക എന്ന സമീപനമാണ് റോമൻ കത്തോലിക്കാസഭ അടിസ്ഥാനപരമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്. പൗരസ്ത്യസഭകളെ റീത്തുകളായി അംഗീകരിച്ച് തനതായ ആരാധനാ സംവിധാനങ്ങൾ നിലനിർത്തുന്നതിന് അനുവദിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും മറ്റു പല മേഖലകളിലും പാശ്ചാത്യ ക്രിസ്തീയ സമ്പ്രദായങ്ങളോട് പൊരുത്തപ്പെട്ടു പോകുവാനുള്ള സമ്മർദ്ദം പ്രസ്തുത റീത്തുകളുടെ മേൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സമീപനത്തിൽ കാതലായ ഒരു പരിവർത്തനം രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സുന്നഹദോസിനു ശേഷം അനുകൂലമായി ഉണ്ടായിവരുന്നുണ്ട്.

എന്നാൽ കത്തോലിക്കാസഭയുടെ മേൽക്കോയ്മയിൽ പെടാതെ നിലക്കുന്ന പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളോടുള്ള സമീപനത്തിൽ റോമൻ കത്തോലിക്കാസഭ വിശാലമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടോ? ഇതിന് സമ്മിശ്രമായ ഒരുത്തരം നൽകാനേ നിർവ്വാഹമുള്ളൂ. ഒരു വശത്ത് പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ ആരാധനാ വൈശിഷ്ട്യവും വിശ്വാസ നൈർമ്മല്യവും റോമൻ കത്തോലിക്കാ സഭ ആദരവോടെ കാണുന്നു. പടിഞ്ഞാറൻ നാടുകളിൽ ഉള്ള റോമൻ കത്തോലിക്കാ പണ്ഡിതന്മാർ ഇത് തുറന്നു സമ്മതിക്കുന്നതിന് മടിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ അതേസമയം റോമൻ കത്തോലിക്കാസഭയുടെ ഔദ്യോഗിക തലങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളെ മാർപ്പാപ്പായുടെ മേൽക്കോയ്മയ്ക്ക് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹം അത്ര പരസ്യമായല്ലെങ്കിലും രഹസ്യമായി സൂക്ഷിക്കുന്നു എന്നതാണ് സത്യം. ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പാ ഇപ്പറഞ്ഞ സമീപനം നിലനിർത്തുന്ന ആളാണെന്ന് ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി പല സന്ദർഭങ്ങളിലും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1986 ഫെബ്രുവരി 8 ന് മാർപ്പാപ്പാ മലങ്കര ഓർത്തഡോക്സ് സഭ സന്ദർശിച്ചു. മാർപ്പാപ്പായും മാത്യൂസ് പ്രഥമൻ കാതോലിക്കാ ബാവായും കോട്ടയം മാർ ഏലിയാ കത്തീഡ്രലിൽ വെച്ച് കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. മാർപ്പാപ്പായെ സ്വാഗതം ചെയ്തുകൊണ്ട് ചെയ്ത പ്രസംഗത്തിൽ ‘പ്രലോഭനം മൂലമുള്ള സഭാ പരിവർത്തനം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിന്’ മാർപ്പാപ്പാ വേണ്ടത് ചെയ്യുമെന്ന് പ്രത്യാശ പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ഇതു പറയുമ്പോൾ തന്നെ ജോൺ പോൾ മാർപ്പാപ്പായിൽ നിന്നും ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ ഉണ്ടാകുമെന്ന് ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. മാർപ്പാപ്പായുടെ മറുപടി പ്രസംഗത്തിൽ വ്യക്തമായ ഒരു നിർദ്ദേശവും ഉണ്ടായില്ല. മാർപ്പാപ്പായും ബാവാ തിരുമേനിയും കൂടിക്കാഴ്ച നടന്നുകഴിഞ്ഞ് പിരിയുമ്പോൾ മാർപ്പാപ്പാ ബാവാ തിരുമേനിയോട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഞാൻ റോമിലെ പാപ്പാ, അവിടുന്ന് കോട്ടയത്തെ പാപ്പാ.” ഈ പ്രസ്താവന വളരെ ആശങ്കയോടെയാണ് ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി കണക്കിലെടുത്തത്. 1986 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ‘പുരോഹിതൻ’ മാസികയിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ എഴുതി: “അതിന്റെ (മാർപ്പാപ്പായുടെ മുൻപറഞ്ഞ പ്രസ്താവനയുടെ) പിറകിൽ കിടക്കുന്നത് റോമാപാപ്പായുടെ പരമാധികാരം സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കാമെങ്കിൽ നമ്മുടെ കാതോലിക്കായുടെ പാത്രിയർക്കാ സ്ഥാനം അംഗീകരിക്കാമെന്നോ മറ്റോ ആയിരിക്കണം. കാരണം അങ്ങനെയൊരു വിചിത്രമായ നിർദ്ദേശം ഇവിടെയുള്ള ചില കത്തോലിക്കാ മെത്രാന്മാർ നമ്മുടെ ബാവായുടെ മുമ്പിൽ കുറെ ആഴ്ചകൾക്ക് മുമ്പ് സമർപ്പിച്ചു എന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥം

മാണ്. വത്തിക്കാനിൽ നിന്നുള്ള നീക്കമായിരുന്നു ഇതെന്നും പാപ്പാ ഇവിടെയുള്ളപ്പോൾ പുനര്രക്ഷണം സാധിക്കാമെന്നുമൊക്കെ ആയിരുന്നിരിക്കണം ചിലരുടെ മോഹമെന്നും അറിവുള്ളവർ പറയുന്നു.” ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി ഇങ്ങനെ തുറന്നു പറഞ്ഞതും എഴുതിയതും ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിൽ തന്നെയുള്ള ചിലർ വിമർശിച്ചത് ഓർക്കുന്നു. കിഴക്കൻ യൂറോപ്പിലുള്ള ചില ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളോടുള്ള സമീപനത്തിലും ഇത്തരം പ്രവണതകൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവയെ റോമൻ സഭയുടെ മേൽക്കോയ്മയ്ക്ക് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തിൽ മാർപ്പാപ്പായുടെ സമ്മതത്തോടെ ചില നീക്കങ്ങൾ നടന്നതായി ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി തന്നെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊരുവിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളോട് ജ്ജുവും മാനുവുമായ ഒരു ബന്ധം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനല്ല ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പാ ശ്രമിച്ചിരുന്നത് എന്ന് കാണാൻ കഴിയും. ഭാരത സന്ദർശനം കഴിഞ്ഞ് ജോർജ്ജിയായിലേക്കാണ് മാർപ്പാപ്പാ പോയത്. ജോർജ്ജിയായിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ആളുകളും ഓർത്തഡോക്സുകാരാണ്. ജോർജ്ജിയൻ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ തലവൻ ഇലിയാ രണ്ടാമൻ പാത്രിയർക്കീസ് മാർപ്പാപ്പായെ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ ആദ്യം വിമുഖത കാണിച്ചിരുന്നു. പിന്നീട് മാർപ്പാപ്പായെ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഒരുമ്പെട്ടുവെങ്കിലും മാർപ്പാപ്പാ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ദിവ്യബലിയിൽ ഓർത്തഡോക്സ് സഭാംഗങ്ങൾ സംബന്ധിക്കരുതെന്ന് പാത്രിയർക്കീസ് ഓർത്തഡോക്സ് സഭാംഗങ്ങളെ വിലക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനു പിമ്പിലുള്ള കാരണം, ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായുടെ ഉദ്ദേശ്യശൃംഖല സംശയാസ്പദമായി കാണുന്നതു കൊണ്ടാണ്.

രണ്ട്, പൗരസ്ത്യ മതങ്ങളോടും സംസ്കാരങ്ങളോടുമുള്ള സമീപനം. പൗരസ്ത്യ മതങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും സംസ്കാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായ്ക്ക് വേണ്ടത്ര അറിവുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. ഇക്കാരണത്താൽ പ്രസ്തുത മത സംസ്കാരങ്ങളോട് വിശാലമായ ഒരു സമീപനം സ്വീകരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിയുന്നില്ല എന്ന് പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 1979 -ൽ ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി മാർപ്പാപ്പായുമായി നടത്തിയ ഒരു കുടിക്കാഴ്ച അനുസ്മരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത സന്ദർഭത്തിൽ ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി മാർപ്പാപ്പായോട് ഉന്നയിച്ച ഒരു ചോദ്യവും അതിന് മാർപ്പാപ്പാ നൽകിയ ഉത്തരവും ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ ഏതാണ്ട് 500 വർഷമായി പാശ്ചാത്യസഭകൾ സുവിശേഷ പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ലോകത്തിലെ പ്രധാന മതങ്ങളൊന്നും തകർന്നു പോയിട്ടില്ല. ഇതെന്തുകൊണ്ട്? ഈ ചോദ്യത്തിന് മാർപ്പാപ്പാ നൽകിയ ഉത്തരം; ക്രിസ്തീയ വേദശാസ്ത്രത്തിലെ ആശയങ്ങൾ വളരെ ഗഹനമാണെന്നും അത് ഏഷ്യാക്കാർക്കും മറ്റുമൊന്നും മനസ്സിലാ

വുകയില്ല എന്നുമായിരുന്നു. ഇത് ഏഷ്യാക്കാരനായ ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനിയെ വ്രണപ്പെടുത്തുന്നതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മറ്റൊരു ചോദ്യം മാർപ്പാപ്പായോടു ചോദിച്ചു: “അവിടുന്ന് ചൈനയിലെയോ ഇന്ത്യയിലെയോ ഫിലോസഫിയുടെ ഒരു പുസ്തകമെങ്കിലും വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ?” “ഇല്ല” എന്നായിരുന്നു മറുപടി. ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി മാർപ്പാപ്പായോട് ഇങ്ങനെ തുടർന്നു പറഞ്ഞു: “പരിശുദ്ധ പിതാവേ, ചൈനീസ് ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചും ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചും വളരെ പരിമിതമായ അറിവിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പറയുകയാണ്, ഏഷ്യാക്കാർക്ക് യൂറോപ്യരേക്കാൾ നന്നായി ചിന്തിക്കുവാൻ കഴിയും. നിങ്ങളുടെ ചിന്തകന്മാർ ഉയർത്തിയിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ മിക്കതും അതിനൊരു ആയിരം വർഷമെങ്കിലും മുമ്പ് ഏഷ്യയിലെ ചിന്തകന്മാർ ചിന്തിച്ചിട്ടും എഴുതിയിട്ടുമുള്ളതാണ്.” (ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്, പ്രകാശത്തിലേയ്ക്ക് ഒരു തീർത്ഥയാത്ര, സോഫിയാ ബുക്സ്, കോട്ടയം, 1997, പേജ് 394).

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ വേണം ന്യൂഡൽഹിയിൽ വച്ച് മാർപ്പാപ്പാ ചെയ്ത “ഏഷ്യയിലെ സഭ” എന്ന പ്രബോധനത്തിലെ ചില പരാമർശനങ്ങൾ വിലയിരുത്തുവാൻ. “ഒന്നാം സഹസ്രാബ്ദത്തിൽ ക്രിസ്തീയമതം സ്ഥാപിതമായി. രണ്ടാം സഹസ്രാബ്ദത്തിൽ അമേരിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും ആഫ്രിക്കയിലും ക്രിസ്തീയമതം വേരുറപ്പിച്ചു. മൂന്നാം സഹസ്രാബ്ദത്തിൽ വിശാലവും സുപ്രധാനവുമായ ഈ ഭൂഖണ്ഡത്തിൽ വിശ്വാസത്തിന്റെ ഒരു വലിയ കൊയ്ത്ത് ഉണ്ടാവണം” എന്ന് പ്രസ്തുത പ്രബോധനത്തിൽ പറയുന്നു.

സഭ എക്കാലവും സുവിശേഷവേല ചെയ്യുവാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണ്. എന്നാൽ വളരെ സമ്പന്നവും ബഹുലവുമായ മതസംസ്കാര പൈതൃകമുള്ള ഏഷ്യയിൽ പ്രത്യേകിച്ച് ഇന്ത്യയിൽ വച്ച് നൽകുന്ന പ്രബോധനത്തിൽ ഇത്തരമൊരു പ്രസ്താവന ഒഴിവാക്കുകയായിരുന്നു വേണ്ടിയിരുന്നത്. ഇവിടെ ഉചിതമായ ഒരു സമീപനം സ്വീകരിക്കണമെങ്കിൽ ഏഷ്യയിലെ മത സംസ്കാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ആവശ്യമായ ഒരറിവ് ആർജ്ജിച്ചെടുത്തെങ്കിൽ മാത്രമേ സാധ്യമാവുകയുള്ളൂ.

പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളോടും പൗരസ്ത്യ മതസംസ്കാരങ്ങളോടുമുള്ള സമീപനത്തിൽ ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപ്പാപ്പായുടെ കാലത്ത് കാര്യമായ പുരോഗതി ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നു വേണം ഇതിൽ നിന്ന് അനുമാനിക്കുവാൻ. ഈ ആശങ്ക പല സന്ദർഭങ്ങളിലും ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രിഗോറിയോസ് തിരുമേനി നടത്തിയിട്ടുള്ള പഠനങ്ങൾക്കും വിലയിരുത്തലുകൾക്കും ഇന്നും പ്രസക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയിട്ടില്ല എന്നതാണ് പരമാർത്ഥം. അദ്ദേഹം ഓർത്തഡോക്സ് സഭയ്ക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള ധീഷണാപരവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ സംഭാവനകൾ തിരി

ച്ചറിഞ്ഞ് ഉൾക്കൊള്ളാൻ നമുക്ക് കഴിയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.
(ഗുരുമുഖത്തു നിന്നും എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നും)

Appendix 4

ഏഷ്യക്കാരുന് ഇതു വല്ലതും മനസ്സിലാകുമോ? ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്

1979 -ലെ സുപ്രസിദ്ധമായ എം. ഐ. ടി. കോൺഫ്രൻസിൽ (ഡബ്ലി യു. സി. സി. യുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വിശ്വാസം, ശാസ്ത്രം, ഭാവി എന്ന വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് നടന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെയും വേദശാസ്ത്ര പണ്ഡി തന്മാരുടെയും അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനം) വത്തിക്കാന്റെ പ്രതിനിധികൾ ആരും പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കോൺഫ്രൻസ് തീരുമാനങ്ങൾ, ചെയർമാൻ നേരിട്ടുപോയി മാർപാപ്പായെ അറിയിക്കണമെന്ന് സമ്മേളനം തീരുമാനിച്ചു. അതനുസരിച്ച് സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞ് പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോ റിയോസ് മെത്രാപ്പോലീത്താ മാർപാപ്പായെ സന്ദർശിച്ചു. ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ ചുമതലയേറ്റിട്ട് ഏതാനും മാസങ്ങളേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. മാർപാപ്പായെ സന്ദർശിക്കുവാൻ അനുവദിച്ചിരുന്ന സമയം അഞ്ചു മിനിറ്റ് മാത്രമായിരുന്നു. അതിനാൽ നാലു മിനിറ്റ് കൊണ്ട് 18 ദിവസം നീണ്ടു നിന്ന കോൺഫ്രൻസിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട തീരുമാനങ്ങളും ആശയങ്ങളും മെത്രാപ്പോലീത്താ വിവരിച്ചു. മാർപാപ്പാ അത്യുപരിവൃം മെത്രാപ്പോലീ ത്തായെ ശ്രവിച്ചു. മെത്രാപ്പോലീത്താ വിവരണം പൂർത്തിയാക്കിയപ്പോൾ മാർപാപ്പാ പറഞ്ഞു: “യുവർ എമിനെന്റ്, താങ്കൾ എന്റെ അടുക്കലേക്കുള്ള ദൈവത്തിന്റെ സന്ദേശവാഹകനാണ്. താങ്കൾ എന്നോട് പറഞ്ഞ കാര്യ ങ്ങൾ വളരെ സുപ്രധാനങ്ങളാണ്. ഇത് എന്നോടാരും ഇതിനുമുമ്പ് പറ ണ്തിട്ടില്ല. അടുത്തയാഴ്ചയിൽ എനിക്ക് യുനെസ്കോയിൽ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്യാനുണ്ട്. ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞ ആശയങ്ങളായിരിക്കും അവിടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയങ്ങൾ. അതുകൊണ്ട് അതൊരു കടലാസിലേക്കു പകർത്തിത്തരാമോ?”

മെത്രാപ്പോലീത്താ ആശയങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുക്കാമെന്ന് സമ്മതിച്ചു. പിന്നീട് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ‘ശാസ്ത്രം മനുഷ്യനെ സേവി ക്കുന്നതിനു പകരം ആദായത്തിനും യുദ്ധത്തിനും വേണ്ടിയാണിപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികളുടെ ലാഭത്തിനും, യുദ്ധ ത്തിനും വേണ്ടിയാണ് ശാസ്ത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ശാസ്ത്രത്തെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ നിന്നു മോചിപ്പിച്ച് മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്നതാക്കി ത്തീർക്കണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു’ ഒരു കേന്ദ്രആശയം. അത് മാർപാ പ്റ്റായ്ക്ക് അന്ന് സ്വീകാര്യമായി തോന്നി. പിന്നീട് ഈ വിഷയത്തിൽ താൽപ

രൂമൊന്നും അദ്ദേഹത്തിൽ കണ്ടിട്ടില്ലെന്ന് മെത്രാപ്പോലീത്താ പറയുന്നു.

അഞ്ചു മിനിറ്റു സമയത്തേക്ക് അനുവദിച്ചിരുന്ന സന്ദർശനം ഒന്നര മണി കുറായി മാറുന്നതിനിടയിൽ നടന്ന രസകരമായ ചില സംഭാഷണങ്ങളെ കുറിച്ച് മെത്രാപ്പോലീത്താ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: “മാർപാപ്പാ എന്നോടൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു. ‘യുവർ എമിനെന്റ്, ഞാനൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചോട്ടെ. എന്താണ് മനുഷ്യരാശിയുടെ ഏറ്റവും സുപ്രധാനമായ പ്രശ്നം.’ എനിക്ക് കഠിനമായി പാടില്ല എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു. അവിടുത്തേയ്ക്ക് അറിയാമായിരിക്കും. പറഞ്ഞുതരണമെന്ന് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ‘ഒറ്റ വാക്കിൽ പറയാം. നിരീശ്വരത്വം.’ അപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു. ‘ഏതു തരത്തിലുള്ള നിരീശ്വരത്വമാണ് ഹോളി ഫാദർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. എന്റെ അനുഭവത്തിൽ രണ്ട് തരം നിരീശ്വരത്വങ്ങൾ ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്. ഒന്ന് നമ്മുടെ സഭകൾക്കകത്തുള്ള നിരീശ്വരത്വം. ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു എന്നു പറയുകയും, പ്രവൃത്തിയിൽ വിശ്വസിയ്ക്കുന്നില്ല എന്നു കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. ഇതാണ് ഭയങ്കരമായ നിരീശ്വരത്വമെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. അതല്ലാതെ വേറെയൊരു നിരീശ്വരത്വമുണ്ട്. ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല എന്നു പറയുന്ന ചില ആളുകൾ. എന്നാൽ അവർ, നമ്മൾ ചെയ്യേണ്ട പല കാര്യങ്ങളും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ഏതു നിരീശ്വരത്വത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഹോളി ഫാദർ പറഞ്ഞത്?’ എന്റെ ചോദ്യം അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായില്ല. വലിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു വിരോധിയാണദ്ദേഹം. കമ്മ്യൂണിസത്തെപ്പറ്റി ഒരു വാക്ക് നല്ലതു പറയുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമില്ല. ‘എന്റെ രാജ്യത്തെക്കുറിച്ച് താങ്കൾക്കറിയാമോ?’ എന്നെന്നോട് ചോദിച്ചു. ഞാൻ പറഞ്ഞു: ‘എനിക്കറിയാം. ഞാൻ പല തവണ സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. എനിക്ക് അവിടെയുള്ള പല ബുദ്ധിജീവികളുമായും വളരെയടുത്ത ബന്ധമുണ്ട്.’ മാർപാപ്പായുടെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രശ്നം കമ്മ്യൂണിസമാണ്. അതിനെ നശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും തീരുമെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതുന്നു. അതിനുവേണ്ടിയാണ് കഴിഞ്ഞ 16 കൊല്ലമായിട്ട് അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. അതിൽ വലിയ വിജയവും അദ്ദേഹം കൈവരിച്ചു.”

“ഇതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടുമൊരു ചോദ്യത്തിന് അനുവാദം ചോദിച്ചു. ‘അറിയാൻവേണ്ടി ചോദിക്കുകയാണ്. നമ്മുടെ ഈ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷൻസ് - പ്രത്യേകിച്ചും പാശ്ചാത്യസഭയുടെ മിഷൻസ് - 1500 -മാണ്ട് മുതലിങ്ങോട്ട്, ലോകമെങ്ങുംപോയി എല്ലായിടത്തും സുവിശേഷം ഘോഷിച്ചിട്ടും, ലോകത്തിലെ പ്രധാന മതങ്ങളൊന്നും തകർന്നുപോയില്ലല്ലോ. ഹിന്ദുമതവും ബുദ്ധമതവും ഇസ്ലാമും കൂടുതൽ ശക്തങ്ങളായിട്ടു തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നുവല്ലോ. അതെന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ഹോളി ഫാദർ പറഞ്ഞുതരാമോ?’ ഉടനെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ‘എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

എങ്കിലും ഞാൻ സമാധാനം പറയാൻ ശ്രമിക്കാം. നമ്മുടെ ക്രിസ്തീയ വേദശാസ്ത്രത്തിലെ പല ആശയങ്ങളും - പ്രത്യേകിച്ചു ത്രിത്വവും മറ്റും - വളരെ ഗഹനമാണ്. അത് ഈ ഏഷ്യാക്കാർക്കും മറ്റുമൊന്നും മനസ്സിലാ വുകയില്ല. അതുകൊണ്ടാണെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.’ ഒരു ഏഷ്യാക്കാരനായ എന്നോടാണിത് പറയുന്നത്! ത്രിത്വം എന്നു പറയുന്നത് യൂറോപ്യൻസിനു മാത്രമായി മനസ്സിലാകുന്ന സംഗതിയാണ്. ഏഷ്യാക്കാരുടെ പരഞ്ഞിട്ട് അവർക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ലാത്തത് അവരുടെ ബുദ്ധിയുടെ കുറവു കൊണ്ടാണെന്ന്! ഇതിന് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. ഒരു ചോദ്യം കൂടെ ചോദിച്ചോട്ടെയെന്ന് ചോദിച്ചു. ‘അവിടുന്ന് ചൈനയിലെയോ ഇന്ത്യയിലെയോ ഫിലോസഫിയുടെ ഒരു പുസ്തകമെങ്കിലും വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ?’ ‘ഇല്ല’ എന്ന് അദ്ദേഹം മറുപടി തന്നു. അദ്ദേഹമൊരു ഫിലോസഫറാണ്. ഞാൻ പറഞ്ഞു: ‘ഹോളി ഫാദർ, ചൈനീസ് ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചും ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചുമുള്ള വളരെ പരിമിതമായ അറിവിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പറയുകയാണ്, ഏഷ്യാക്കാർക്ക് യൂറോപ്യരേക്കാൾ നന്നായി ചിന്തിക്കുവാൻ കഴിയും. നിങ്ങളുടെ ചിന്തകന്മാർ ഉയർത്തിയിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ മിക്കതും, അതിനൊരു ആയിരം വർഷമെങ്കിലും മുമ്പ് ഏഷ്യയിലെ ചിന്തകന്മാർ ചിന്തിച്ചിട്ടും എഴുതിയിട്ടുമുള്ളതാണ്.’ പൗരസ്ത്യർക്ക് ചിന്തിക്കാനൊന്നും അറിയാൻ പാടില്ല എന്നുള്ള വിചാരമാണ് പാശ്ചാത്യരിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിനുമുള്ളത്. തോമസ് അക്വിനാസിനും മറ്റുമൊക്കെയെ ചിന്തിക്കാനുള്ള കഴിവുള്ളു എന്നാണ് അവരുടെയൊരു വിചാരം.”

(ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട് രചിച്ച പ്രകാശനത്തിലേയ്ക്ക് ഒരു തീർത്ഥയാത്ര എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നും)